

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van artikel 5 van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, wat betreft de Vlaamse materialen- en bodemwetgeving

Samenvatting

Dit besluit bevat een aantal hoogdringende maatregelen, bestaande uit de verlenging, of indien nodig, opschorting van termijnen en de tijdelijke afwijking op procedures uit de Vlaamse materialen- en bodemwetgeving, om de rechtszekerheid voor burgers en ondernemingen en de continuïteit van de openbare dienstverlening te garanderen in het licht van de verscherpte maatregelen in het kader van de COVID-19-epidemie.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Deze materie heeft betrekking op het beleidsdomein Omgeving, meer in het bijzonder het materialen- en bodembeleid, en behoort tot de bevoegdheden van de Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Omwille van de hoogdringendheid is geen taalkundig en wetgevingstechnisch advies gevraagd.

De Inspectie van financiën heeft haar advies gegeven op 26 maart 2020. De Inspectie van financiën verleent een gunstig advies over het ontwerp van besluit. Verder geeft ze aan dat het ontwerp van besluit de ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid niet beïnvloedt, en dat het akkoord van de Vlaamse minister van begroting bijgevolg niet vereist is.

De inspectie van financiën merkt in haar advies op dat het niet duidelijk is dat de verplichting om RMA te verpakken in recipiënten die definitief gesloten worden zoals bepaald is in het VLAREMA (art 6 ontwerpbesluit), kan worden beschouwd als een procedurele of administratieve verplichting en zijn rechtsgrond kan vinden in artikel 5 van het Nooddecreet van 20 maart 2020. Daarbij geeft zij wel aan dat er niet kan aan worden voorbijgegaan aan de moeilijke situatie die zal ontstaan

wanneer niet langer voldoende recipiënten voor RMA beschikbaar zijn die aan de bestaande wettelijke voorschriften voldoen. De inspectie van financiën aanvaardt dat bijzondere maatregelen vereist zijn om op korte termijn een dergelijke noodsituatie te voorkomen, en merkt op dat een oneigenlijk gebruik van artikel 5 van het decreet van 20 maart 2020 op korte termijn hier een uitweg kan bieden.

Wat de opmerking van de Inspectie van financiën betreft, kunnen we verwijzen naar de aanhef van het ontwerpbesluit waar het Materialendecreet van 23 december 2011 ook uitdrukkelijk als rechtsgrond is opgenomen, in het bijzonder artikel 22 en 32. Deze bepalingen geven de Vlaamse Regering de bevoegdheid om nadere regels vast te stellen over het beheer van bijzonder afvalstoffen zoals medisch afval. Artikel 6 van het ontwerpbesluit vindt zijn grondslag niet in artikel 5 van het Nooddecreet van 20 maart 2020, maar wel in voormelde bepalingen van het Materialendecreet. Er is geen advies gevraagd aan de afdeling wetgeving van de Raad van State met toepassing van artikel 3, §1, van de wetten op de Raad van State. De motivering van de hoogdringendheid is opgenomen in de aanhef van het ontwerp van besluit onder de vormvereisten.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Eind 2019 ontstond er in de regio Wuhan in China een uitbraak van een nieuw coronavirus (Covid-19). Het virus heeft zich intussen ook verspreid in België. De uitbraak van het coronavirus (COVID-19) houdt een dreigende gezondheids crisis in. De verregaande maatregelen hebben ook een onmiddellijke impact op de naleving van bepaalde procedurele verplichtingen en termijnen uit de Vlaamse materialen- en bodemwetgeving.

De decreetgever heeft de Vlaamse Regering in artikel 5 van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid de bevoegdheid gegeven om termijnen uit de Vlaamse wetgeving te kunnen verlengen of op te schorten, of procedurele verplichtingen tijdelijk aan te passen teneinde maximale rechtszekerheid voor de burgers en de ondernemingen te verzekeren. Met voorliggend ontwerpbesluit maakt de Vlaamse Regering toepassing van de haar verleende bevoegdheid op vlak van de Vlaamse materialen- en bodemwetgeving.

In dit ontwerpbesluit worden binnen de materialen- en bodemregelgeving een aantal termijnen voor beslissing waaraan openbare onderzoeken of terreinbezoeken gekoppeld zijn, tijdelijk aangepast. Daarbij wordt er in de regel voor gekozen om de bestaande termijnen in de diverse betrokken decreten en besluiten te verlengen voor een termijn 30 of 60 dagen en af te wijken van bepaalde procedurevoorschriften tot 24 april 2020, respectievelijk de duur van de civiele noodsituatie. Tevens wordt in het ontwerpbesluit de mogelijkheid voorzien voor de Minister om de voormelde termijnen en einddata te verlengen gelet op de evolutie van de maatregelen in het kader van de civiele noodsituatie. Verwacht mag worden dat bijvoorbeeld een openbaar onderzoek of ter inzage legging van documenten organiseren gelet op de verscherpte maatregelen (o.a. verbod op niet-essentiële verplaatsingen, “social distancing”-regels) erg moeilijk, zo niet onmogelijk wordt. Vandaar dat het redelijk is om gedurende een welbepaalde periode termijnen te schorsen. Deze schorsing dient in de eerste plaats gezien te worden als een voorzorgsmaatregel. De proceduretermijnen en procedurele voorschriften worden – ook tijdens deze periode – in de mate van het mogelijke gerespecteerd.

Ook worden enkele verplichtingen geschorst waarbij fysiek contact tussen personen moeilijk vermijdbaar is of waarbij een reëel risico op besmetting ontstaat.

Vanuit de medische sector komen signalen dat de voorraad aan wettelijk toegelaten vaatjes voor opslag van risicohoudend materiaal niet toereikend is om tegemoet te komen aan wat nodig is in deze periode. Vlarema bepaalt de richtlijnen voor deze vaatjes; deze mogen onder andere niet geopend kunnen worden eens ze gesloten zijn. Daarnaast lopen momenteel testen om medisch materiaal (onder andere mondmaskers) te reinigen en desinfecteren, zodat ze hergebruikt kunnen worden. Om dat mogelijk te maken, moeten de vaatjes natuurlijk wel geopend kunnen worden. In samenwerking tussen de afvalsector en de medische sector is gezocht naar andere recipiënten die terug geopend kunnen worden, maar wel zorgen voor veilige opslag van het medisch afval. Indien ook deze gebruikt kunnen worden, is het risico op tekort voor veilige opslagvatjes van risicohoudend afval veel kleiner, en kan snel ingespeeld worden op een opportuniteit tot hergebruik mits de lopende testen naar reiniging positief zijn. Om dat toe te laten, is echter een afwijking nodig van de procedurele bepalingen voorzien in het Vlarema rond de opslag van het medisch afval. Daarbij moeten natuurlijk steeds gepaste veiligheidsmaatregelen gehanteerd worden.

Vanuit de ophalers van bedrijfsafval komen twee concrete vragen om risico's te vermijden bij de ophaling. Enerzijds vragen ze een tijdelijke afwijking van de verplichting dat de identificatieformulieren voor afval ondertekend moeten worden door het bedrijf waar ze afval ophalen en anderzijds vragen ze dat geen visuele controle moet uitgevoerd worden op de inhoud van containers bedrijfsrestafval. Wat de ondertekening van identificatieformulieren betreft, lijkt het logisch hetzelfde toe te laten als bij levering van aangetekend zending, en toe te laten dat de afvalophaler het document zelf tekent, om zo de "social distancing" regel te respecteren. Wat visuele inspectie van containers restafval betreft, is het begrijpelijk dat een afvalophaler bang is voor het risico op besmetting als er lichte afvalstoffen (zoals folies) uit de container opwaaien als hij de container open trekt.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

ARTIKEL 1

Artikel 1 van het besluit voorziet in een aantal definities om de leesbaarheid van het besluit te verhogen.

ARTIKEL 2

Met dit artikel worden de termijnen in het kader van de procedure van de conformverklaring van het bodemsaneringsproject, zoals voorzien in het Bodemdecreet van 27 oktober 2006, verlengd met 30 dagen. De termijnverlenging geldt voor de volgende bodemsaneringsprojecten:

1° de bodemsaneringsprojecten die voor de datum van de inwerkingtreding van dit besluit bij de OVAM werden ingediend en waarover de OVAM op de datum van de inwerkingtreding van dit besluit nog geen beslissing over de conformiteit heeft genomen;

2° de bodemsaneringsprojecten die bij de OVAM worden ingediend vanaf de datum van de inwerkingtreding van dit besluit tot en met 24 april 2020.

In de procedure die leidt tot de conformverklaring van een bodemsaneringsproject moet in de meeste gevallen namelijk een openbaar onderzoek worden georganiseerd waarbij het bodemsaneringsproject gedurende 30 dagen ter inzage moet liggen op de gemeente. Gelet op de civiele noodsituatie kan het openbaar onderzoek niet meer op een volwaardige wijze worden gehouden en is de opschorting van het openbaar onderzoek voor een welbepaalde periode (tot 24 april 2020 in eerste instantie) dan ook verantwoord. Aangezien de beslissing over de conformiteit van het bodemsaneringsproject rekening moet houden met de bezwaren en opmerkingen van het openbaar onderzoek is het ook aangewezen om de termijn van de beslissing over de conformiteit te verlengen.

De termijn van negentig dagen, vermeld in artikel 50, §1, van het Bodemdecreet, en de termijn van honderdvijftig dagen, vermeld in artikel 50, §1bis van het Bodemdecreet, waarbinnen de OVAM zich uitspreekt over de conformiteit van het bodemsaneringsproject wordt verlengd met dertig dagen.

ARTIKEL 3

Voor de personen die enkel door de bekendmaking via aanplakking, op de hoogte worden gesteld van de conformverklaring van het bodemsaneringsproject of het beperkt bodemsaneringsproject is het aangewezen om de termijn voor de indiening van het administratief beroep te verlengen met dertig dagen. De aanvang van de beroepstermijn voor die personen is immers gekoppeld aan de datum van aanplakking van het bericht van de beslissing van de OVAM over de conformiteit van het (beperkt) bodemsaneringsproject. Vanaf de aanplakking loopt een termijn van 30 dagen waarbinnen de betrokken personen op de diensten van de gemeente kennis kunnen nemen van de beslissing van de OVAM.

Deze termijnverlenging is enkel nodig voor de situaties waar de aanplakking intussen al is gebeurd maar waarbij de termijn van dertig dagen van de terinzagelegging bij de gemeente nog niet is verstreken.

ARTIKEL 4

Met dit artikel worden enkele termijnen in de procedure die leidt tot de conformverklaring van het bodemsaneringsproject, zoals voorzien in enkele bepalingen van het VLAREBO-besluit van 14 december 2007, opgeschort of verlengd.

In de procedure die leidt tot de conformverklaring van een bodemsaneringsproject moet in de meeste gevallen namelijk een openbaar onderzoek worden georganiseerd. Gelet op de civiele noodsituatie kan het openbaar onderzoek niet meer op een volwaardige wijze worden gehouden. Een schorsing van het openbaar onderzoek dringt zicht dus op. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen lopende openbare onderzoeken, waarbij het onderzoek wordt geschorst en verdergezet na 24 april en de nieuwe openbare onderzoeken waarvan de organisatie pas kan plaatsvinden na 24 april. Indien in de lopende procedure reeds bezwaren of opmerkingen zijn ingediend dan worden deze als ontvankelijk beschouwd.

De OVAM dient binnen een termijn van 80 dagen na de ontvangst van een bodemsaneringsproject dat werken omvat waarvoor een project-MER is vereist, het proces-verbaal van het openbaar onderzoek en de adviezen bezorgen aan de afdeling bevoegd voor de milieueffectrapportage. Doordat in het voorgaande traject een openbaar onderzoek wordt georganiseerd, dient de termijn voor het doorsturen van het bodemsaneringsproject door de OVAM aan de afdeling MER te worden verlengd met dertig dagen. Deze verlenging is enkel van toepassing op openbare onderzoeken die in toepassing van artikel 4, eerste lid, van het ontwerpbesluit worden geschorst.

Na de conformverklaring van het (beperkt) bodemsaneringsproject bezorgt de OVAM het conformiteitsattest o.m. aan het college van de gemeente waar de gronden gelegen zijn waarop de bodemsaneringswerken zullen worden uitgevoerd. De gemeente moet het conformiteitsattest binnen een termijn van tien dagen bekend maken door aanplakking van een bericht op de plaats waar de bodemsaneringswerken gepland zijn, alsook op de plaatsen die voorbehouden zijn voor de officiële berichten van bekendmaking. Daarnaast moet de gemeente het conformiteitsattest dertig dagen ter inzage leggen bij haar diensten. Gelet op de noodsituatie, kan niet gegarandeerd worden dat de ter inzage legging van het conformiteitsattest op een volwaardige wijze kan worden georganiseerd. Een schorsing dringt zicht dus op. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen lopende bekendmakingen en ter inzage leggingen, waarbij die worden geschorst en verdergezet na 24 april 2020 en de nieuwe bekendmakingen en ter inzage leggingen, waarvan de organisatie pas kan plaatsvinden na 24 april 2020.

ARTIKEL 5

Met dit artikel wordt de termijn, vermeld in artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2013 betreffende dierlijke bijproducten en afgeleide producten, verlengd met 60 dagen.

Het betreft hier meer concreet de termijn van 30 kalenderdagen – als het dossier ontvankelijk en volledig is verklaard - om een uitspraak te doen over een aanvraag voor erkenning als hanterings- en verwerkingsbedrijf van dierlijke bijproducten. Aan deze uitspraak is een verplicht plaatsbezoek gekoppeld.

ARTIKEL 6

Eenzijds wordt vanuit de sector een dreigend tekort gesignaleerd aan RMA-vaten die definitief gesloten kunnen worden. Anderzijds willen we de mogelijkheid bieden tot hergebruik van bepaalde types medisch materiaal waarvoor bepaalde decontaminatie-technieken momenteel worden getest. Vanuit de behoefte om voldoende capaciteit te behouden voor veilige opslag en afvoer van risicohoudend medisch afval en de mogelijkheid te creëren dat medisch materiaal behandeld en hergebruikt kan worden mits daarvoor de technische mogelijkheid aangetoond wordt, voorziet het besluit de mogelijkheid om tijdelijk af te wijken van de procedurele bepalingen voorzien in artikelen 5.2.3.9, 5.2.3.10 en 5.2.3.13 van het Vlarema rond de opslag van het medisch afval. Gelet op het belang van deze alternatieven voor deze cruciale sector, is het belangrijk hen de zekerheid te geven dat deze alternatieven gedurende de ganse looptijd van de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid kunnen gebruikt worden, . Daarbij moeten wel steeds gepaste veiligheidsmaatregelen gehanteerd worden, zodat deze recipiënten niet op eenvoudige wijze kunnen worden geopend.

ARTIKEL 7

Vanuit de sector kwamen meerdere signalen over de verplichting voor chauffeurs van afvaltransporten om identificatieformulieren te laten tekenen bij de klanten. Dit vergt directe contacten en genereert dus ook risico's op besmetting. Het is van belang dat het inzamelen en transporteren van afval kan worden verder gezet op een veilige manier, zowel voor de bevolking in het algemeen als voor de betrokken werknemers in de sector in het bijzonder.

Daarom wordt een afwijking voorzien op de procedure voorzien in artikel 6.1.1.2, §6 van Vlarema door tijdelijk geen handtekening van ontvangers te vragen op identificatieformulieren. Om rechtszekerheid te bieden aan deze sector die een essentiële dienstverlening biedt, wordt deze afwijking gehandhaafd gedurende de duurtijd van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid. De traceerbaarheid van de afvalstoffen dient evenwel gegarandeerd te blijven door documenten digitaal ter beschikking te stellen aan klanten en bestemmingen van de IHM. OVAM zal dit verder in overleg met afdeling Handhaving nauwgezet opvolgen.

ARTIKEL 8

Aansluitend bij artikel 7 van voorliggend ontwerp van besluit gelden dezelfde bezwaren bij het uitvoeren van de visuele controle op bedrijfsrestafval door de inzamelaar, afvalstoffenhandelaar of -makelaar van bedrijfsrestafval, teneinde de sorteerplicht te controleren. Om het risico op besmetting door bijvoorbeeld opwaaiende lichte afvalstoffen te minimaliseren, wordt gedurende de duurtijd van de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, een uitzondering toegestaan op deze verplichting.

ARTIKEL 9

Het is niet duidelijk hoe lang de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid zal aanhouden en hoe lang de federale veiligheidsmaatregelen, waaronder het verbod voor niet-

essentiële verplaatsingen en “social distance”-regels, van kracht zullen zijn. Deze kunnen mogelijk nog verstrengd worden. Daarom wordt met voorliggende bepaling voorzien dat de minister, bevoegd voor Omgeving, de in dit besluit opgenomen termijnverlengingen en einddatums kan verlengen. De verlenging kan de maximale duurtijd van de civiele noodsituatie (thans vastgelegd op 120 dagen tot 17 juli 2020), met inbegrip van een eventuele verlenging bij beslissing van de Vlaamse Regering, niet overschrijden. Als de minister overgaat tot verlenging, moet het ministerieel besluit in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt, evenals via vermelding ervan op de website van de OVAM.

ARTIKEL 10 en 11

De inwerkingtredings- en uitvoeringsbepaling van voorliggend ontwerpbesluit hebben geen nadere toelichting nodig.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De voorgestelde regeling heeft geen budgettaire gevolgen voor het lopende begrotingsjaar en de daaropvolgende jaren.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De voorgestelde regeling heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De voorgestelde regeling heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van artikel 5 van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, wat betreft de Vlaamse materialen- en bodemwetgeving;
- 2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhai DEMIR